

Bemærkninger til forslaget

1. Baggrunden for og formålet med forslaget

Enhedslisten fremsatte i 2002-03 beslutningsforslag nr. B 104 om at styrke borgernes retsstilling, bl.a. ved at sænke retsafgifterne. Der var under debatten bred opbakning til, at retsafgifterne skulle sænkes, men flertallet foretrak at afvente Retsplejerådets betænkning, før man så nærmere på det. Nu foreligger Retsplejerådets betænkning om reform af den civile retspleje III (Betænkning 1436/2004). Betænkningen behandler de generelle økonomiske ordninger, der har betydning for borgernes adgang til domstolene (retsafgifter, sagsomkostninger, retshjælp, fri proces og retshjælpsforsikring) samt spørgsmål om ikketyvistige sager og sager om mindre krav (inkassoproces og småsagsproces). Justitsministeren har sendt betænkningen til høring, men der forventes ikke i denne folketingsssamling fremsat lovforslag. Dog forventes – affødt af vedtagelsen af Enhedslistens beslutningsforslag nr. B 66 fra folketingsåret 2002-03 – fremsat lovforslag om en forenklet inkassoproces.

De nuværende retsafgifter er efter Retsplejerådets opfattelse, som forslagsstillerne deler, på kant med menneskerettighederne og grundloven, og der bør gennemføres ændringer, som indebærer en sænkning og omlægning af retsafgifterne hurtigst muligt. Beslutningsforslaget har ikke lagt sig fast på, hvordan det præcis skal foregå, men det vil være naturligt at tage udgangspunkt i Retsplejerådets anbefalinger, selv om forslagsstillerne helst så, at Danmark gik over til en ordning som den, man har i Sverige, hvor der

ikke betales retsafgift, men kun et gebyr, som f.eks. kunne være 500 dkr.

Beslutningsforslaget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag om en kraftig nedsættelse af retsafgifterne og en omlægning, således at ændringer af retsafgifterne kan træde i kraft den 1. januar 2005. Ved at beslutningsforslaget vedtages nu, kan finansieringen af forslaget – det drejer sig formentlig om i hvert fald et tocifret millionbeløb – indgå i forhandlingerne om finansloven for 2005, i stedet for at ændringerne af retsafgifterne først bliver fremsat sammen med de øvrige forslag fra betænkningen næste år eller næste år igen eller måske endnu senere, hvis der kommer et valg imellem.

Ændringerne vedrørende retsafgifter er klart adskilt fra de øvrige dele af betænkningen og fremstår også som et selvstændigt udkast til lovforslag. Denne del kan således godt vedtages selvstændigt, på samme måde som den forenkledte inkassoproces også vil blive vedtaget selvstændigt.

2. Retssafgifter

Reglerne om retsafgifter fremgår af lov om retsafgifter. Heraf fremgår, at der i borgerlige sager betales et grundbeløb på 500 kr. ved anlæggelse af sagen. Dertil kommer en retsafgift af den del af sagsværdien, der overstiger 6.000 kr., på 2 pct. i byretten og i landsretten og 3 pct. i Højesteret. Endelig betales en berammelsesafgift, som svarer til en femtedel af retsafgiften. Berammelsesafgiften betales tilbage, hvis retssagen bortfalder senest 6 uger før domsforhandlingen.